

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la recurs

în cauza de contencios administrativ intentată de

Alexandru Gheorghieș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii
(eliberarea acordului pentru urmărirea penală și suspendarea din funcție a
judecătorului)

(Dosarul nr. 3ra-806/23
NR. PIGD 2-21169511-01-3ra-07082023)

Instanța de fond a aplicat dispozițiile generale ale Codului administrativ, fără a ține cont de normele derogatorii prevăzute de legislația specială aplicabilă, precum Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 și Legea nr. 544 din 20 iulie 1995; Instanța de fond a omis să aprecieze în mod adecvat motivarea detaliată a hotărârilor CSM, inclusiv justificarea temeiurilor de fapt și de drept care au stat la baza măsurilor adoptate.

Instanța de fond a eșuat să demonstreze în ce mod măsurile dispuse de CSM, precum suspendarea temporară a reclamantului, ar fi fost disproporționate sau nejustificate în raport cu scopul urmărit. Decizia instanței de fond nu a evaluat caracterul justificat al ședinței închise desfășurate de CSM, ignorând prevederile legale și standardele internaționale privind confidențialitatea în astfel de cazuri.

Au examinat anterior cauza judecătorești
Curtea de Apel Chișinău: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

20 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de Consiliul Superior al Magistraturii și Procuratura Generală,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ACȚIUNEA

1. La 16 noiembrie 2021, Alexandru Gheorghieș s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii. El solicită anularea hotărârii nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința Judecătorului Curții de Apel Bălți, Alexandru Gheorghieș”.

2. La 20 ianuarie 2022, Alexandru Gheorghieș s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând anularea hotărârii nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la suspendarea din funcție a unui judecător”.

3. La 21 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a atras în proces, în calitate de persoană terță, Procuratura Generală.

4. Prin încheierea din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus conexarea celor două cauze.

5. Reclamantul susține că hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 a fost emisă ilegal, într-o ședință secretă, netransparentă și în absența sa. De asemenea, a contestat legalitatea hotărârii nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021.

6. În sprijinul afirmațiilor sale, Alexandru Gheorghieș a invocat prevederile art. 21 din Codul administrativ, care impun autorităților publice și instanțelor de judecată să respecte și să acționeze în strictă conformitate cu legea. La fel, a afirmat că hotărârile adoptate contravin principiului independenței judecătorilor, garantat de art. 116 din Constituția Republicii Moldova. Reclamantul a susținut că hotărârile contestate contravin art. 32 alin. (2) și art. 94 din Codul administrativ, precum și art. 15 alin. (3) din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii, care stipulează obligația de a cita obligatoriu persoanele a căror situație este supusă examinării în ședințele Consiliului.

7. În ceea ce privește dreptul discreționar al Consiliului Superior al Magistraturii, reclamantul a susținut că acesta a fost exercitat în mod arbitrar, contrar prevederilor art. 16, 137 și 225 alin. (1) din Codul administrativ. Potrivit reclamantului, Consiliul Superior al Magistraturii a încălcat prevederile art. 22, art. 85 și art. 87 din Codul administrativ, care impun autorităților să efectueze un control efectiv al faptelor invocate în sesizare și să cerceteze din oficiu starea de fapt. Reclamantul a mai invocat art. 31 și art. 118 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, care obligă autoritățile publice să-și motiveze actele administrative individuale. El a susținut că hotărârile contestate nu au fost suficient de clare și previzibile, contrar art. 119 alin. (1) din Codul administrativ. Lipsa de claritate denotă o încălcare a principiilor proporționalității și previzibilității actului administrativ.

8. De asemenea, reclamantul a considerat că ingerințele în drepturile sale au fost realizate fără respectarea principiului proporționalității, prevăzut de art. 29 din Codul administrativ. Măsurile adoptate trebuie să fie necesare, rezonabile și adecvate scopului urmărit, ceea ce, în opinia reclamantului, nu s-a realizat în speță. Emiterea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii s-a făcut în lipsa unei analize aprofundate și fără participarea sa la procedurile administrative, încălcând astfel garanțiile prevăzute de lege pentru protecția drepturilor judecătorilor. Art. 25 din Codul administrativ impune autorităților să-și exercite atribuțiile în mod imparțial și în conformitate cu scopul legii, ceea ce nu s-a respectat în cazul său.

9. Totodată, reclamantul a afirmat că, potrivit art. 85 alin. (3) și art. 92 din Codul administrativ, autoritățile publice au obligația de a cerceta din oficiu toate aspectele de fapt relevante pentru soluționarea cazului. Reclamantul a remarcat că ingerința în inviolabilitatea sa în calitate de judecător a fost realizată cu încălcarea principiului securității juridice, prevăzut de art. 30 alin. (2) din Codul administrativ.

10. În concluzie, reclamantul a susținut că hotărârile emise de Consiliul Superior al Magistraturii reprezintă acte ilegale și arbitrare, fiind o reacție la dezvăluirile făcute de acesta în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor din 2019 privind corupția din cadrul Consiliului. Din aceste considerente membrii CSM, în special, Mustață Dorel și Nina Cernat urmau să se abțină de la examinarea sesizării Procurorului general interimar, deoarece ei au o părere depreciativă și părtinitoare referitor la subiectul Adunării Generale Extraordinare a Judecătorilor din septembrie 2019.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința

judecătorului Curții de Apel Bălți, Alexandru Gheorghieș”, și hotărârea nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la suspendarea din funcție a unui judecător”.

12. Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 27 martie 2023, a admis acțiunea reclamantului, anulând hotărârile nr. 292/27 și nr. 313/31. Instanța de fond a apreciat că hotărârile contestate nu au fost motivate adecvat, fiind invocate doar temeuri generale și abstracte, fără a se prezenta circumstanțele specifice și concrete care să justifice măsurile adoptate. De asemenea, instanța a reținut că măsurile dispuse, în special suspendarea reclamantului din funcție, au fost disproporționate în raport cu gravitatea faptelor imputate. Suspendarea a fost calificată drept o ingerință nejustificată și nelegală în drepturile fundamentale ale reclamantului, instanța subliniind că nu a fost demonstrată necesitatea acesteia în raport cu scopul urmărit. Totodată, instanța a apreciat că dreptul discreționar al CSM a fost exercitat abuziv, fără o justificare obiectivă și proporțională.

13. În plus, instanța de fond a considerat că desfășurarea ședințelor CSM în regim secret a încălcat principiile publicității și transparenței, afectând drepturile reclamantului.

RECURSURILE

14. La 31 martie 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. La 14 aprilie 2023, și Procuratura Generală a depus recurs nemotivat.

15. La 22 august 2023, Procuratura Generală a RM a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi prin care acțiunea să fie respinsă.

16. La 23 august 2023, Consiliul Superior al Magistraturii a prezentat motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

17. În motivarea recursului, Procuratura Generală a invocat că hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 și nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021, au fost adoptate cu respectarea strictă a prevederilor legale aplicabile. Acestea au fost fundamentate pe existența unei bănueli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii de către reclamant, conform art. 330² alin. (2) din Codul penal, și ele au avut drept scop asigurarea desfășurării în mod corect și imparțial a anchetei penale, prin eliminarea oricăror influențe externe asupra procesului. Plenul CSM a analizat cererea Procurorului General interimar și materialele prezentate, constatând că există suficiente elemente pentru a dispune

măsurile solicitate. Suspendarea din funcție a reclamantului și eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni procesuale împotriva acestuia au fost considerate necesare pentru protejarea integrității sistemului judiciar și a desfășurării în bune condiții a anchetei penale. Măsurile adoptate de CSM respectă principiul proporționalității și au fost luate cu respectarea dreptului discreționar atribuit de lege. Acțiunile Consiliului au fost motivate suficient, incluzând temeiurile de fapt și de drept care justifică hotărârile emise.

18. Procuratura a evidențiat că instanța de fond a aplicat greșit normele juridice și a ignorat caracterul special al atribuțiilor CSM în gestionarea cazurilor care implică ridicarea imunității funcționale a judecătorilor. Hotărârea instanței de fond nu justifică suficient motivele anulării hotărârilor CSM și nu demonstrează în ce mod acestea ar fi fost adoptate cu încălcarea legislației aplicabile. Procuratura Generală a concluzionat că hotărârile contestate sunt conforme cu standardele naționale și internaționale, inclusiv cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În acest caz, suspendarea temporară a reclamantului a fost justificată de gravitatea acuzațiilor și necesitatea protejării imparțialității anchetei.

19. În motivarea recursului său, Consiliul Superior al Magistraturii a argumentat că hotărârile nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 și nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 au fost adoptate cu respectarea normelor legale și a procedurilor aplicabile. Consiliul a susținut că a acționat conform competențelor atribuite prin lege, examinând sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, doar sub aspectul respectării condițiilor prevăzute de Codul de procedură penală pentru dispunerea urmăririi penale, reținerii, arestării sau percheziției judecătorului. Consiliul a respectat principiul dreptului discreționar, exercitându-și atribuțiile în mod obiectiv și proporțional, conform art. 23 din Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii. Hotărârile contestate au fost adoptate cu votul majorității membrilor, conform procedurii legale.

20. În ceea ce privește transparența, Consiliul a subliniat că ședințele sale sunt publice, cu excepția cazurilor în care există motive temeinice pentru a le desfășura în regim închis. În acest caz, caracterul confidențial al ședinței a fost justificat de necesitatea protejării informațiilor referitoare la urmărirea penală și la drepturile persoanelor implicate. Consiliul a criticat hotărârea instanței de fond pentru interpretarea eronată a normelor legale incidente și pentru omisiunea de a lua în considerare legislația specială aplicabilă în speță. Instanța de fond a aplicat norme generale din Codul administrativ, ignorând prevederile derogatorii din Legea nr. 947 și Legea nr. 544, care stabilesc proceduri specifice pentru examinarea sesizărilor privind judecătoria. Consiliul a argumentat că hotărârile sale sunt motivate conform art. 31 și art. 118 din Codul administrativ. Motivarea hotărârilor a inclus o descriere clară a situației de fapt, circumstanțele relevante în contextul sesizării Procurorului General interimar și fundamentarea legală pe care s-a bazat decizia Consiliului.

Consiliu susține că motivarea actelor sale administrative respectă standardele jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, care permit justificarea sumară a unor măsuri administrative, mai ales în situațiile în care este necesară protejarea confidențialității anchetelor penale și a interesului public.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

21. Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului cererile de recurs, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței la recurs. La 22 noiembrie 2023, avocatul Sergiu Moraru, în numele lui Alexandru Gheorghieș, a depus referință în care a menționat lipsa unor argumente concludente a recursurilor și respectarea de către instanța de apel a normelor legale și jurisprudenței relevante, fapt ce impune menținerea integrală a hotărârii contestate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

22. Art. XI. alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. ”

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

23. Conform art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursurilor):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

24. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

25. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 2451

alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

26. Art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie;”

27. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

28. Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că:

„Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

29. Art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că:

„Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.”

30. Potrivit art. 36 din Codul administrativ:

„(1) Instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. (2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.”

31. Art. 8¹ alin. (2) din Legea nr. 947 privind Consiliul Superior al Magistraturii din 19 iulie 1996 (redacția în vigoare la momentul adoptării hotărârilor):

„Ședințele Consiliului Superior al Magistraturii sunt publice, cu excepția cazurilor în care, la cererea motivată a președintelui sau a cel puțin trei membri, se hotărăște ca ședințele să fie închise în vederea protejării informației ce constituie secret de stat sau a cazului în care, datorită unor împrejurări speciale, caracterul public poate prejudicia

interesele justiției sau poate aduce atingere vieții private a persoanelor. Hotărârea motivată cu privire la declararea ședinței închise se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.”

32. Art. 23 din Legea nr. 947 privind Consiliul Superior al Magistraturii din 19 iulie 1996 (redacția în vigoare la momentul adoptării hotărârilor):

„(1) Propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul Procurorului General, de pornire a urmăririi penale, de reținere, de aducere silită, de arestare sau de percheziție a judecătorului, se examinează de către Consiliul Superior al Magistraturii imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare.

(2) Consiliul Superior al Magistraturii examinează propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul emis de Procurorul General doar sub aspectul respectării condițiilor sau a circumstanțelor prevăzute de Codul de procedură penală pentru dispunerea pornirii urmăririi penale, reținerii, aducerii silite, arestării sau percheziției judecătorului, fără a-și aroga atribuțiile unei instanțe judecătorești.

(3) Procurorul General nu participă la deliberare.”

33. Art. 19 din Legea nr. 544 privind statutul judecătorului din 20 iulie 1995:

„(1) Personalitatea judecătorului este inviolabilă.

(2) Inviolabilitatea judecătorului se extinde asupra locuinței și localului lui de serviciu, vehiculelor și mijloacelor de telecomunicație folosite de el, asupra corespondenței, bunurilor și documentelor lui personale.

(3) Judecătorul beneficiază doar de imunitate funcțională. Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată, cu excepția cazului în care vinovăția acestuia a fost stabilită prin sentință definitivă sau, în cadrul unei proceduri disciplinare, s-a constatat intenția ori neglijența gravă în acțiunile sau inacțiunile sale, care au dus la una dintre consecințele prevăzute la art. 2007 alin. (1) lit. c) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(4) Urmărirea penală împotriva judecătorului poate fi pornită doar de către Procurorul General sau prim-adjunctul, iar în lipsa acestuia de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General, cu acordul Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile Codului de procedură penală. În cazul săvârșirii de către judecător a infracțiunilor specificate la art. 243, 324, 326 și 3302 ale Codului penal al Republicii Moldova, precum și în cazul infracțiunilor flagrante, acordul Consiliului Superior al Magistraturii pentru pornirea urmăririi penale nu este necesar.

(41) Hotărârile prin care Consiliul Superior al Magistraturii își expune acordul sau dezacordul pentru pornirea urmăririi penale în condițiile alin. (4) trebuie să fie motivate și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, cu anonimizarea datelor cu privire la identitatea judecătorului.

(5) Judecătorul nu poate fi reținut, supus aducerii silite, arestat, percheziționat fără acordul Consiliului Superior al Magistraturii. Toate acțiunile procesuale în privința judecătorului, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, pot fi efectuate numai după emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, cu respectarea garanțiilor

institute de norme constituționale și actele internaționale. Acordul Consiliului Superior al Magistraturii nu este necesar în caz de infracțiune flagrantă.”

34. Art. 24 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din Legea nr. 544 privind statutul judecătorului din 20 iulie 1995:

”Judecătorul poate fi suspendat din funcție, la cerere sau din oficiu, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, dacă: Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO): a) în privința lui se începe urmărirea penală, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii în cauza respectivă;

(6) Hotărîrea privind suspendarea din funcție a judecătorului, adoptată în temeiul alin. (1), poate fi atacată în Curtea Supremă de Justiție în condițiile legii.”

35. În Cauza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda (2007): CtEDO a stabilit că limitările drepturilor funcționarilor publici, pot fi justificate de un interes public major, cu condiția ca aceste limitări să fie proporționale, necesare și să respecte garanțiile procesuale. În această cauză, Curtea a subliniat că ingerințele în drepturile funcționarilor publici trebuie să fie fundamentate pe criterii clare și să aibă ca scop protejarea unor valori fundamentale ale statului de drept.

36. În cauza Baka c. Ungaria (2016): CtEDO a reținut că măsurile administrative împotriva judecătorilor, inclusiv suspendarea sau demiterea acestora, trebuie să respecte drepturile fundamentale, inclusiv libertatea de exprimare și independența judiciară. Orice ingerință în drepturile judecătorilor trebuie să fie justificată de o necesitate imperioasă, să fie proporțională scopului urmărit și să fie adoptată în cadrul unui proces transparent, care să garanteze dreptul la apărare.

MOTIVAREA INSTANȚEI

37. Completul atestă că dispozitivul hotărârii din 27 martie 2023 a fost notificat participanților la proces în mod electronic la 28 martie 2023. Consiliul Superior al Magistraturii a depus recursul nemotivat la 31 martie 2023, iar Procuratura Generală - la 14 aprilie 2023, respectând termenul legal de 30 de zile de la notificarea dispozitivului. Hotărârea motivată a fost notificată recurenților la 24 iulie 2023, iar motivările recursurilor au fost depuse în termen de 30 de zile de la această dată, Procuratura Generală la 22 august 2023 și Consiliul Superior al Magistraturii la 23 august 2023. Instanța de recurs concluzionează că recursurile au fost depuse în termen.

38. Litigiul are ca obiect hotărârile nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 și nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 ale Consiliului Superior al Magistraturii. Prima hotărâre se bazează pe o sesizare a Procurorului General interimar, Dumitru Robu, privind efectuarea unor acțiuni procesuale împotriva reclamantului Alexandru Gheorghieș. Consiliul a constatat că aceste măsuri erau justificate de existența unor bănueli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii de îmbogățire ilicită, având în vedere interesul public major de a proteja integritatea justiției. Cea de-a doua hotărâre, emisă la solicitarea Procurorului General interimar, prevedea suspendarea din funcție a reclamantului, justificată

de necesitatea prevenirii influențelor asupra anchetei penale și a protejării imparțialității procedurii judiciare.

39. În esență, instanța de fond a fundamentat soluția de admitere a acțiunii reclamantului pe o combinație de critici privind competența, motivarea, proporționalitatea și legalitatea procedurii desfășurate de Consiliul Superior al Magistraturii. Completul constată că hotărârea contestată se bazează pe o interpretare eronată a normelor legale aplicabile, prin aplicarea dispozițiilor generale din Codul administrativ, cu ignorarea legislației speciale incidente.

40. Hotărârile nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 și nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 ale Consiliului Superior al Magistraturii au fost emise în baza solicitărilor Procurorului General interimar. Aceste solicitări aveau la bază bănuiele rezonabile privind comiterea unei infracțiuni de către reclamant.

41. Prin hotărârea nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021, Consiliul a permis acțiuni procesuale împotriva reclamantului în baza art. 330² alin. (2) din Codul penal (îmbogățire ilicită). CSM a subliniat în hotărâre existența unei diferențe substanțiale între veniturile declarate ale reclamantului și bunurile pe care le deținea personal sau prin intermediul unor terți; gravitatea faptelor imputate și necesitatea colectării de probe, precum și faptul că reclamantul exercita o funcție de judecător. Consiliul a mai invocat și importanța protejării imparțialității sistemului judiciar și a imaginii acestuia, eliminându-se orice suspiciuni ce ar putea umbri încrederea publicului în justiție. Cauza penală era la faza incipientă și era necesară acumularea probelor suplimentare și investigarea bănuielii, care nu putea avea loc fără acceptarea sesizării Procurorului General. De asemenea, faza incipientă a urmăririi penale ar putea admite o motivare mai puțin detaliată a CSM, având în vedere că la această etapă se verifică doar existența bănuielii rezonabile în comiterea unei infracțiuni, și nu suficiența probelor pentru întocmirea rechizitoriului sau condamnarea judecătorului. De asemenea, aceste hotărâri ale CSM urmează a fi publicate pe internet, iar acest lucru ar putea tolera o motivare mai sumară, în scopul protejării judecătorului și a anchetei. CSM nu a constatat o aparență de abuz din partea Procurorului General. Pe de altă parte, neautorizarea unor asemenea măsuri, în cazul prezentării probelor convingătoare privind existența bănuielii rezonabile de comitere a unei infracțiuni de către un judecător, ar fi fost contrar scopului imunității oferite prin lege judecătorului și ar fi subminat încrederea publică în CSM și în sistemul judecătoresc per ansamblu.

42. Verificând hotărârea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată constată că soluția acesteia se bazează pe o interpretare eronată a normelor legale aplicabile, prin aplicarea dispozițiilor generale din Codul administrativ, cu ignorarea legislației speciale incidente. În schimb,

recursurile declarate sunt întemeiate, demonstrând o aplicare corectă a legislației speciale.

43. Și anume, Completul de judecată constată că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 a fost adoptată cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității, în limitele competențelor legale ale Consiliului. Aceasta a fost emisă în urma unei analize detaliate a circumstanțelor prezentate de Procurorul General interimar, fiind respectate dispozițiile legale aplicabile și rolul CSM ca filtru administrativ preliminar pentru verificarea condițiilor autorizării măsurilor procesuale.

44. Consiliul Superior al Magistraturii a examinat cererea Procurorului General interimar prin prisma prevederilor art. 23 alin. (2) din Legea nr. 947/1996 privind Consiliul Superior al Magistraturii, care stabilesc competența CSM de a verifica respectarea condițiilor legale pentru efectuarea acțiunilor procesuale (percheziție, reținere, aducere silită) asupra unui judecător.

45. În cadrul analizei, CSM a reținut existența unor bănueli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii de îmbogățire ilicită, reglementată de art. 330² alin. (2) din Codul penal.

46. Completul de judecată constată că analiza efectuată de Consiliul Superior al Magistraturii a avut la bază materialele prezentate de Procurorul General interimar, care au indicat în mod clar existența unor bănueli rezonabile privind discrepanțe semnificative între veniturile declarate de reclamant și bunurile dobândite de acesta. Aceste discrepanțe au fost suficient de serioase pentru a justifica bănuiala rezonabilă privind săvârșirea infracțiunii de îmbogățire ilicită.

47. Potrivit art. 19 alin. (4) și (5) din Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului, efectuarea unor acțiuni procesuale asupra unui judecător necesită acordul Consiliului Superior al Magistraturii. CSM a exercitat această competență în mod obiectiv, în limitele legii, fără a se substitui competenței organelor judiciare de a stabili vinovăția reclamantului.

48. În conformitate cu art. 23 alin. (2) din Legea nr. 947/1996, competența CSM nu vizează stabilirea vinovăției magistratului, ci exclusiv verificarea respectării condițiilor legale necesare pentru dispunerea măsurilor procesuale solicitate de Procurorul General interimar. Hotărârea adoptată reprezintă un control administrativ preliminar, menit să ofere garanții împotriva abuzurilor și să protejeze independența judiciară. Consiliul Superior al Magistraturii a concluzionat că există suficiente indicii factuale care justifică măsurile procesuale solicitate, pentru a asigura o investigație eficientă și imparțială. Hotărârea a fost fundamentată pe principiul necesității, în vederea colectării probelor și protejării procesului penal împotriva oricăror ingerințe.

49. În ceea ce privește aplicarea principiului proporționalității, reglementat de art. 29 din Codul administrativ, Completul reține că măsurile autorizate de CSM sunt proporționale în raport cu gravitatea acuzațiilor și scopul urmărit – respectiv protejarea interesului public și a integrității sistemului judiciar. Ridicarea imunității nu reprezintă o sancțiune, ci o măsură administrativă preventivă, necesară pentru buna desfășurare a procedurii penale.

50. Completul subliniază că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii este suficient motivată, conform cerințelor art. 31 și art. 118 din Codul administrativ, întrucât conține temeiurile de drept și de fapt care au stat la baza deciziei. În motivare sunt descrise circumstanțele de fapt prezentate de Procurorul General interimar și raționamentele care justifică adoptarea măsurilor.

51. Măsura ridicării imunității are un caracter strict preventiv, având ca scop exclusiv buna desfășurare a procedurii penale și eliminarea riscului de influențare a investigației. Aceasta nu reprezintă o sancțiune disciplinară sau o constatare de vinovăție, fiind adoptată pentru a asigura imparțialitatea și credibilitatea actului de justiție.

52. Prin hotărârea nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 s-a dispus suspendarea reclamantului din funcția de judecător. Consiliul a justificat măsura dată prin necesitatea protejării procedurii penale împotriva unor eventuale influențe asupra anchetei penale. Consiliul a subliniat că măsurile dispuse nu urmăresc un scop punitiv, ci asigurarea desfășurării corecte a procesului penal și eliminarea oricăror suspiciuni care ar putea afecta încrederea publicului în sistemul judiciar. Completul reiterează că reclamantul deținea funcția de judecător al unei curți de apel și era suspectat de înregistrarea formală a bunurilor altor persoane cu care interacționa la locul de lucru. Pe de altă parte, respingerea cererii de suspendare a unui judecător suspectat de asemenea fapte ar fi subminat încrederea în sistemul judecătoresc și ar fi putut percepe ca o tolerare a impunității în justiție. Completul de asemenea notează că suspendarea din funcție a fost decisă în legătură cu o cauză penală privind îmbogățirea ilicită a unui judecător în perioada exercitării funcției de judecător, ce este un factor în favoarea suspendării. CSM a decis suspendarea peste două săptămâni de la emiterea hotărârea nr. 292/27, prin care au fost încuviințate măsurile de urmărire penală în privința reclamantului, în baza faptelor suplimentare prezentate de Procurorul General. Prin urmare, suspendarea temporară este justificată prin prisma interesului public de protejare a imaginii justiției și de asigurare a eficiența procedurilor penale.

53. Având în vedere aspectele relatate, instanța de recurs reiterează că hotărârile nr. 292/27 și nr. 313/31 reflectă o motivare detaliată, respectând

cerințele legale. Acestea au fost adoptate pe baza unei analize riguroase a circumstanțelor specifice, fiind menite să protejeze integritatea sistemului judiciar și să asigure desfășurarea eficientă a procedurilor penale.

54. Totodată, Consiliul a evidențiat că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, independența judecătorului implică răspunderea acestuia, iar tragerea la răspundere penală pentru faptele săvârșite nu constituie o ingerință în activitatea judecătorească, ci o măsură necesară într-un stat de drept.

55. În concluzie, instanța de recurs constată că critica instanței de fond privind insuficiența motivării este nefondată. Consiliul a exercitat dreptul discreționar în limitele legii, motivând necesitatea măsurilor prin gravitatea acuzațiilor și interesul public.

56. Referitor la confidențialitatea ședinței în cadrul căreia au fost adoptate hotărârile contestate de reclamant, Completul reține că aceasta a fost justificată de necesitatea protejării informațiilor sensibile referitoare la urmărirea penală. Art. 8¹ alin. (2) din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 permite desfășurarea ședințelor în regim închis, atunci când este necesară protejarea informației ce constituie secret de stat sau a cazului în care, datorită unor împrejurări speciale, caracterul public poate prejudicia interesele justiției sau poate aduce atingere vieții private a persoanelor. De asemenea, art. 23 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nu poate fi interpretat ca impunând obligativitatea participării în toate cazurile a judecătorului vizat la examinarea de către CSM a propunerii Procurorului General. Aceasta ar putea duce la ineficiența percheziției sau a altor măsuri de urmărire penală. La rândul său, judecătorul vizat poate invoca ulterior nemotivarea hotărârii CSM și beneficia de toate drepturile și garanțiile oferite lui în procedura penală.

57. Instanța de recurs reține că standardele internaționale, inclusiv cele stabilite de CtEDO în cauza *Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda*, permit ingerințe în drepturile funcționarilor publici, inclusiv ale judecătorilor, atunci când acestea sunt justificate de un interes public major. În acest caz, protejarea integrității anchetei penale și asigurarea imparțialității procedurilor judiciare reprezintă un interes public esențial, care justifică caracterul închis al ședinței și măsurile adoptate.

58. De asemenea, în cauza *Baka c. Ungaria*, CtEDO a subliniat că orice ingerință în drepturile judecătorilor trebuie să fie justificată, proporțională și să respecte garanțiile procedurale.

59. Instanța de recurs apreciază că aceste principii au fost respectate în adoptarea hotărârilor CSM, iar instanța de fond a omis să le analizeze corespunzător. Standardele CtEDO, în special cele dezvoltate în jurisprudența menționată, confirmă că ingerințele sunt permise atunci când sunt

fundamentate pe un scop legitim, necesar într-o societate democratică, și adoptate cu respectarea garanțiilor de transparență și drept la apărare.

60. Distinct de cele menționate, Completul atestă că reclamantul nu a indicat în acțiunea sa civilă și în ședința de judecată care este legătura cauzală dintre examinarea chestiunilor privind acordarea acordului pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală și suspendare în lipsa sa și ilegalitatea actelor emis și care ar fi fost argumentele aduse de acesta în ședință, care ar fi răsturnat soluția adoptată.

61. Cu adevărat, conform art. 94 Cod administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

62. Însă, actul administrativ nu poate fi anulat doar pe motiv că audierea persoanei nu a avut loc (la caz reieșind din specificul procedurilor derulate).

63. Astfel, în sensul prevederilor art. 224 al.1 lit.a) Cod administrativ (citată supra), actul administrativ poate fi anulat doar dacă acesta este ilegal și prin acesta este vătămat dreptul reclamantului.

64. Prin urmare, în cazul normei legale menționate, pentru ca un act administrativ să fie anulat este necesară întrunirea cumulativă a două condiții: 1) actul să fie ilegal și 2) acesta să încalce drepturile reclamantului.

65. Că neprezența reclamantului Alexandru Gheorghieș la ședința de examinare a chestiunilor privind acordarea acordului pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală și suspendare ar atrage automat ilegalitatea actului și că prin acesta se aduc atingere drepturilor acestuia nu se denotă din circumstanțele cauzei.

66. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază critic afirmația reclamantului că a fost suspus unei răzbunări pentru participarea la Adunarea Generală Extraordinară a Judecătorilor din septembrie 2019 și că membrii Consiliului Superior al Magistraturii, în special Dorel Mustață și Nina Cernat, urmau să se abțină de la examinarea solicitărilor. Or, urmărirea penală a fost pornită nu de către Consiliul Superior al Magistraturii, ci de organul de urmărire penală, care a și venit cu prezentele solicitări. Respectiv, nu sunt temeiuri de a presupune că Alexandru Gheorghieș a fost supus procedurilor contestate la inițiativa Consiliului Superior al Magistraturii și nu ca rezultat al existenței unor circumstanțe obiective care să justifice declanșarea unei urmăriri penale în privința judecătorului pentru a fi investigate faptele imputate.

67. Pe baza celor expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii contestate de reclamant sunt conforme cu legea și principiile aplicabile, fiind adoptate în mod proporțional și motivat, cu respectarea dreptului discreționar al CSM.

68. Completul de judecată constată că interpretarea instanței de fond a normelor legale aplicabile este eronată. Aceasta a aplicat dispozițiile generale din Codul administrativ, fără a ține cont de prevederile legislației speciale, respectiv Legea nr. 947/1996 privind Consiliul Superior al Magistraturii și Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului. Aceste acte normative stabilesc în mod expres competențele și procedurile aplicabile în cazurile care vizează adoptarea unor măsuri procesuale asupra judecătorilor.

69. Completul subliniază că legislația specială are prioritate față de normele generale, conform principiului *lex specialis derogat legi generali* (norma specială prevalează asupra celei generale). Legea nr. 947/1996 reglementează exhaustiv rolul Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv competența sa de a autoriza efectuarea unor acțiuni procesuale asupra judecătorilor, în temeiul cererilor motivate prezentate de organele competente. Omiterea acestor dispoziții speciale a condus la o interpretare și aplicare greșită a legii, prin care instanța de fond a neglijat caracterul administrativ preliminar al controlului exercitat de CSM.

70. Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii au fost adoptate în limitele competențelor legale, în baza materialelor prezentate și analizate, fără a substitui competența organelor judiciare de a se pronunța asupra fondului acuzațiilor. Prin urmare, critica instanței de fond privind legalitatea hotărârilor nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 și nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021, este nefondată, întrucât se bazează pe o aplicare greșită a normelor generale, cu ignorarea prevederilor legislației speciale incidente.

71. În concluzie, Completul de judecată apreciază că soluția Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2023 este afectată de o aplicare eronată a normelor juridice, iar criticile formulate de recurenți sunt pe deplin întemeiate.

72. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursurile declarate de Consiliul Superior al Magistraturii și Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Casează integral hotărârea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pronunțată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în

judecată depusă de Alexandru Gheorghieș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la contestarea actelor administrative, și emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Alexandru Gheorghieș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind la anularea hotărârii nr. 292/27 din 16 noiembrie 2021 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința judecătorului Curții de Apel Bălți, Alexandru Gheorghieș” și nr. 313/31 din 30 noiembrie 2021 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la suspendarea din funcție a unui judecător”.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc